

MÁS-KÖRÖS

ALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLPOLITIKAI FOLYÓIRAT

Előfizetési árak:

egyedévre 20 fillér.
Megjelenik minden hónap 15-én.

Felölös szerkesztő:

Walthier György

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Endrőd, Széchenyi utca 2.

Hirdetéseket

kedvezményes feltételek mellett
közlünk.

PIRKADI!

A közép-európai ujjaépités nagy munkájának hatalmas tempóját jelenti azon körülmény, hogy az afrikai háborút diadallal befejező hatalmas Olaszország külügyminisztere: Ciano gróf hivatalos látogatásra és fontos tárgyalásra hozzánk eljött. Szeretel és rokonszenv hozta az egész ország szeretete vártát!

A világ egyik legnagyobb politikusának és legkiválóbb emberének: Mussolininak képviselőjében jött hozzánk a fiatal külügyminiszter, hogy megtárgyalja mindazokat a kérdéseket, amelyek az ország gazdasági, katonai és külpolitikai szempontjából fontosak és megvalósításra várnak.

Pár héttel előbb a Duce Milanóban mondott nagy feltűnést keltő beszédet a magyar revízió szükségességéről.

Most ország-világ előtt dokumentálni óhajtja, hogy Olaszország megbecsüli, támogatja és szereti a csonkaságában kicsiny, de életrevaló és becsülésreméltó magyarságot.

Nyomorúságunkban, gyengeségünkben felemelő és biztató tudat, hogy nem vagyunk elhagyatva a trianoni ketrecünkben.

Reméljük és szívszorogva várjuk a magyar álmok beteljesedését hatalmas barátunk segítségével és támogatásával.

Hisszük, lesz még idő, amikor a baráti Olaszország tanuja lehet a magyar nemzet hálájának és hűségének, áldozatos szeretetének. Nem felejtjük el, hogy lealázoftáságunkban Mussolini nyult le hozzánk először és szoritotta meg becsületes nyíltsággal fegyvertelen kezünket!

Magyarok! A reménységár oszlatja már a felhőket. Bizzatok és testvéri szeretetben egyesülve várjátok a hosszú éjszaka végét.

Hála Istennek, pirkad már!

Hát ez is lehet!?

Megdöbbenve olvastuk a fővárosi lapokból, hogy *dr. Sztranyavszky Sándor a magyar országgyűlés elnöke* az Evangélikus Országos Zsinaton súlyosan sértő, kíméletlen támadást intézett a katolikus Egyház ellen.

Azt mondta többek között, hogy „az evangélikusok ebben az országban a reverzálisok terén támadásoknak vannak kitéve”, hogy velük szemben „szinte a sötét középkorra emlékeztető inkvizíció eszközeivel dolgoznak”...

Akár a tárgyi igazságot, akár a mai viszonyokat tekintjük, Sztranyavszky kirohanása súlyosan megzavarta a keresztény vallások között ma különösen kívánatos békét és együttműködést, de súlyosan ártott a nemzet tekintélyének is, amikor a *katolikus Olaszország* külügyminisztere Ciano gróf belső vallási villongásokkal tapasztalhat nálunk.

Természetes dolog, hogy valamennyi egyház védi híveit és erős munkát fejt ki azért, hogy azoknak gyermekeit kötelességben megtartsa. Ameddig ez küzdelem a megbántás és támadás határain belül mozog, az elvek szabadsága alapján nem kifogásolható. — Megteszik ezt az evangélikus és református lelkészek is egyaránt. — A Zsinaton jelenlevő *Kovács Andor* evangélikus esperes felvilágosíthatna volna Sztranyavszkyt, hogy amikor még a háború előtt leánya férjhez ment az orosz-házi katolikus egyházközösség egyik vezető tagjának fiához, ő is, még pedig eredménytelennel követelte javukra a reverzális!

A nyáron történt Köröstarcsán, hogy egy olfani tanítónól eljegyzett egy katolikus gyógyszerész, akinek ősei századokon keresztül a katolikus vallást követték. — A református lelkész reverzális követelt, Balhazár püspök azonban ezzel sem elégedett meg, hanem a katolikus fíjegyves vallásváltoztatását követelte.

De száz és ezer példát hozhatnánk fel, amikor protestánsok javára költnek reverzális. — Sztranyavszky is ismeri az életet, bizonyára tudja ő is ezt.

De hát akkor miért támad nekünk katolikusoknak ugyanazon ténykedésekért, amelyeket a saját papjainál nem kifogásol?

A Katolikus Anyaszentegyház ugyanolyan érzéssel tekint — a törzséről levált protestáns keresztény egyházak felé, mint a csonkaország magyarja az ősi Nagy-Magyarország ezeréves törzséről leszakadt Erdélyre vagy a Felvidékre. — Fájlalja, sajnálja, szereti, s az volna az öröme és boldogsága, hogy idegen tartományba tévedt fiait visszontássa és hogy Krisztusban valamennyien egyesüljenek. — De ezt erőszakkal megvalósítani soha nem akarta és nem óhajtja!

Ezt a történelem tényéből — tárgyilagos kutatóssal — tudhatná még Sztranyavszky is, aki önmaga ádott döntő bizonyosságot a Nemzeti Ujság korábbi állításának, hogy barátaitól megindított miniszterelnöki designálása a 67 százalékban katolikus országban az ő egyoldalú felfogása és katolikus ellenszenv miatt képtelenség.

Ezt az elfogultságot azonban nemcsak most, hanem már korábban is tapasztaljuk az ő szűkebb baráti köreiből.

Évek előtt súlyos támadást intéztek Szentkeresztly Tivadar békésvármegyei tanfelügyelő ellen is. Elhelyezését követelték azon a jogcímen, hogy „vármegyénkben csak evangélikus lehet a tanfelügyelő.” Amikor azonban Vass József akkori helyettes miniszterelnök a hivatalos statisztikai adatok alapján megállapította, hogy Békésvármegyében a katolikus, református és evangélikus vallások hívei és népiskolai tanítókötelesei csaknem egyforma számban élnek, a már aláírt áthelyezést megsemmisítette.

Korossy főispán távozása után Gömbös Gyula miniszterelnöktől evangélikus főispán kinevezését kérték. — Gömbös azonban nem volt elfogult, s a kinevezésnél a rátermeléséget, a vármegye és a párt érdekeit tartotta szem előtt, s kinevezette a katolikus Fáy Istvánt.

Mind Ezeket csak Sztranyavszky kirohanásának illusztrálására említjük. —

Elnök Ur! Eddig jó magyaroknak ismerték. Mint egyik vezető politikus azt is tudja, hogy a kommunizmus pusztító vörös fergelege az *egész kereszténységet*, s az ennek erkölcsi elvein fennálló államok határait veszélyezteti. — A komoly protestáns körök és vezetőegyénségek a Pápa felhívására a keresztény magyar összefogást hirdelik és kívánják. — Ha igaz magyar, akkor fordítsa hatalmas energiáját a nemzetközi vörös felforgatók ellen indítandó cselekvésre és védelemre. Mindenek keresztény vallás élje és védje hitelveit, de a gyűlölködést és háborúságot hagyjuk jobb és boldogabb időre.

Sztranyavszky Sándor e megdöbbenéssel hozta az ország közszerelemben álló miniszterelnökét: dr. Darányi Kálmánt is. —

A katolikus Egyház türelmének és elfogultságának Ő a legklasszikusabb tanuja. Hosszú ideig főispánja volt a nagy többségben katolikus Győr vármegyének. — A Püspöktől kezdve minden pap a legnagyobb tiszteléssel és szeretettel emlékezik ma is közkedvelt személyére. — Soha nem jutott senkinek sem eszébe, hogy őt református volta miatt támadják. —

A 75 százalékban katolikus Csanádmegyében Purgly Emil evangélikus és Fáy István református főispán soha vallása miatt senki nem támadta.

„A lelkek erőszakos befolyásolásáról” lehát nem lehet szó nálunk.

Az, hogy Excellenciád egyházának hűségese és állhatatos tagja, nem kifogásolhatja senki. De ez még nem elégséges indok alaptalan és súlyosan sértő támadásokra. — Az ország többségben levő katolikus népe megboltráncozott az elfogult és minden tárgyi igazságot nélkülöző támadásán, ezen napirendre nem térhet, hanem csallakozik azon általános követeléshez, hogy ilyen felfogás mellett a nemzet békéjének és megteendő egységünk biztosítása érdekében — magas pártatlan tárgyilagosságot kívánó közjogi állását *tovább nem töltheti be, — s azt hagyja el!!!*

Katolikus Akció

BÚCSÚNAPOK

Régi jó idökre emlékeztető ünnepséggel ülte meg Endrőd katolikus népe védőszentjének: Szent Imre hercegnek ünnepét.

A falu alapító ősök jámborságával gyülekezett a község népe a szentmisékre, hogy hódoljon a legnemesebb királyi sarj emlékének. Főlemelő látvány volt, amikor 300 magyar levente öszbecsavarodott az előjáróság hitbuzgó tagjainak és öregek százainak társaságában az Ur oltáránál vette magához a Megváltó szent testét és tett lélekben fogadást arra, hogy szűz Szent Imre herceg vonzó példája nyomán hűséges fia lesz Istenének és magyar hazájának.

A zsufolásig megtelt templom bucsui nagymiséjét az Egyházmegye Főpásztor: dr. Lindenberger János apostoli kormányzó úr mondta, aki szentbeszédében magas szárnyalású, lélekmarkoló szavakkal aposziszofálta az Árpádházi szentek és köztük szent Imre herceg lelkiértékét és követendő életmódját. —

Az endrödi hívek az elismerés hálójával adóznak a vármegye közszeretben álló alispánjának, vitéz Márky Barnának és járásunk főbirájának, dr. Sorbán Jenőnek, akik fáradságot nem sajnálva eljöttek a község nagy ünnepségére.

Az egyházi ünnepség végeztével az egyházközség tanácsa ünnepi bankettet rendezett az endrödi tizenötödik bucsui szentmisét végző Apostoli Kormányzó tiszteletére. — A közigazgatási hatóságok, katolikus egyesületek, ipartestület, kisgazda és munkáskörök képviseletében megjelentek száma 243 volt. Az egyszerű, de kitűnő ízű ebéd végén dr. Lindenberger János apostoli kormányzó a Pápa Ószentségére és Magyarország Kormányzójára üritette poharát, majd Harsányi László, az endrödiek költői lelki főjegyzője üdvözölte megkapó, közvetlen és a gyermekkori emlékek hatása alatt mélyen megindító beszédben a Főpásztort. „Endrőd népe hálával és hódolattal gondol — mondotta Harsányi főjegyző — Méltóságod fenkölt személyére, büszke örömmel értékeli a kitűnő szeretetnek azt a megnyilatkozását, hogy Szent László csonkaegyházmegyéjének Főpásztorja évről-évre résztvesz a politikai község és templom védőszentjének nagy helyi ünnepén.”

A lelkes éljenzéssel fogadott

beszéd után Varju József gazdálkodó az endrödi kisgazdák és katolikus körök nevében üdvözölte keresetlen jóízű szavakkal a Főpásztort, majd Csernus Mihály apátplebános a vármegye népszerű alispánját: vitéz dr. Márky Barnát köszöntötte meleg baráti szavakkal az endrödi katolikus hívek nevében.

Nagy tetszést aratott dr. Hunya Benő ügyvéd gondolatokban gazdag beszédével, melyben a járás új főszolgabiráját: dr. Sorbán Jenőt üdvözölte. —

A lelkes hangulatban eltöltött vidám órák után a cserkész csapat ifjúsági ünnepélyének meghallgatására vonult át az ünneplő sereg. Az endrödi Szent Alajos cserkészcsapat szereplői dr. Csókási Béla tanár vezetésével — ügyesen előadott számaival nagy tetszést és igen sok tapsot arattak. — A tartalmas és változatos műsort a következőkben adjuk:

1. Cserkészinduló: Éneklia cserkészcsapat.

2. Szent Imre jálómása. (Melodráma.) Előadja: Szmolai János cserkész. Hegedű és zongora kísérettel: (Kisérők: Földi Béla káplán és Fehérvári Ferenc rk. tanító.)

3. Ünnepi beszéd. Tartja Kiss László káplán.

4. Szent Imre Herceg. Irta: Jártas Róza. Szavallják: három részben Hanyec Lajos, Hornok András és Timár Gyula cserkészek.

5. Énekszám. Előadja a nagy leányokból és a cserkészekből alakult vegyeskar.

6. Ösök csillaga. (Ifjúsági színmű 3 felvonásban.) Irta: Barabás Sándor. Személyek: Beszteréd Atya: Tóth Albert cserkész. Keresztény földművelők: Pap János, Timár István, Pap Imre, Geric Antal és Hanyec Lajos cserkészek. Bunc, pogány paraszt: Vaskó Lajos cserkész. Ennek három fia: Pelyva Elek, Hornok András és Hornok László cserkészek. Apród: Gyurica Bálint cserkész. Várspán: Koós László cserkész. Két asszony: Koloh Kató és Pintér Hermina. Vadászok: Hanyec Mihály és Csikos József cserkészek. Vászoly Herceg, Véha Illés cserkész. Konok pogány úr: Szedlák Andor és Szakálos Béla cserkészek. Csököny Gellért Barát, majd püspök, Uhrin Gyula cserkész. Imre királyfi: Timár Gyula és Szmolai Vince cserkészek. András Herceg: Hanyec Mátyé cserkész. Orseoló Péter testőrkapitány, Uhrin Imre cserkész. Angyalok: Kuti Terézia, Varju Joci, Tóth Mária, Schramm Teri stb.

7. Magyar tánc. Előadják: Timár Irma, Kalmár Eszter, Gellai Emilia és Szedlák Kató végzett leány növendékeink és Hanyec József, Tóth Albert, Koós László és Lizicai Gyula cserkészek.

8. Könyörőj értünk... Irta: Dezsényi Béla. Szavallja: Duda Mihály cserkész.

9. Dalok: Előadja a polgári iskola énekkara (Karnagy: vitéz Borsfay Géza tanár.)

Halottak estéjén

Halálcsofos, hideg őszi szürkületben
Egyedül vagyok a néma esti csendben.
Senki nem zavar. Két gyertyát előveszek
S közéjük állítom a szent Feszületet.
Meggyújtom őket és velük szembe ülök
S a pisiogó lángnál imába révülök.

Mikor már magasan, felhők közt szárnyalok,
Egyik láng fényesen az égig falragyog.
Összetöly egy Lánggal, melyet nem gyujtanak,
(Még is örökön ég) Soha nem oltanak.
Ez a kis gyertyaláng Rád villan Istenem
S így tudom — ha elég — nem leszek sötétben:

A másik gyertyaláng nem csapong, csendben ég,
Fényétől nem ragyog, csillog messze a lég.
Ámde a szívekben könnyen szárnyakat bont
S elröpít oda, hol végtelen sor sírdomb
Alkot egy hatalmas, hallgatag országot,
Mely magába zárja az egész világot.

Ebbe az országba csak bemenni lehet,
Aki már bejutott, vissza soh' sem térhet.
Itt a lakók csak szaporodni tudnak,
Nincs helye halálnak, tova vándorlásnak.
És hogyha percenként ezrével is jönnek,
Nyugalmas szállása biztos mindenkinek.

Tengernyi lakója mind, de mind egyenlő,
Mert csak a tétlenség egyetlen teendő.
Mégis csak hódítás jellemzi az utját,
Nem ismer védelmet, csak mindig támadást.
Határát épp ezért hiába keresed,
Benned van, mégis azt soha meg nem leled.
(Büszke vagy, soha meg nem halsz? Ugye azt hiszed?)

Ide csak egy uton lehet érintkezés:
Kis gyertyám lángján át, ez az emlékezés.
Ilyenkor köröje összesereglenek,
Kedvesen, könnyesen körül-ölelgetnek
Gügyögő gyermekem, édes öregszülém,
Testvérek, rokonok röpködnek mind felém.

Mondják, hogy várnak, hogy mily sokan vannak
S hogy itt az emberek gögtől elvakulnak.
Azt hiszik, hogy a föld a világ közepe
S hogy a földi létben kimerül szerepe.
Pedig e sárcomó a nagy mindenségben
Annyi, mint egy kis csepp a tenger vizében.

Hiúság, büszke, gőg, gyűlölet, széthúzás
Minden gyenge embert zsarnokká koronáz.
Tápossa festvér'-it, elveszi kenyerét
S fontos az, hogy lássa telve kenyerét.
Éhség, nyomor, fertő komisz szíve mélyén
Gondokat nem okoz, hisz esze sincs a helyén!

Gyertyalángom körül röpdős szellemek
Izenik: Tévedés! Tévedés! Emberek!
Földi országok jaj, de nagyon kicsi,
Gyenge, bizonytalan, egy szellő elviszi.
És ha tetszik, ha nem, bevonultok hozzánk,
Akkor láthatjátok, mily nagy a mi hazánk.

Ti csak futó-bolygó, vándornépek vagytok...
Aki még nincs, még jön, nagyobb tinálatok,
Mert mire megjönnek, jórésben titeket
Por, köd takar s élet csak az emlékezet.
Az élet elsiet, mint a fák árnyéka,
Elvész, mint a gyertya hamu hulladéka.

Erre figyelmesztet Ádám hűnös népe,
Halottak napján a gyertyalángok fénye.
Endrőd, 1936. november 1. Harsányi László

ZÁRT-LELKIGYAKORLAT

P. Lovass Pál szegedi Jézustársasági Atya november 25-én Endrödre jön, hogy a férfiak részére három napos zárt-lelkigyakorlatot tartson.

A lelkigyakorlaton az egyházközségi képviselőtestület tagjai, s a katolikus körök megbízottai vesznek részt, mintegy 100-120 férfi.

A lelkigyakorlat kora reggeltől estig tart, amely idő alatt a résztvevők nem mehetnek haza, hanem pontos beosztás szerint — a Főtisztelendő Páter vezetése alatt — végzik ájtatossági gyakorlatait.

Délben az egyházközség ingyen ebédet ad a résztvevőknek, a reggelit és vacsorát otthon fogyasztják el.

A katolikus egyesületeket felhívja az Egyházközség vezetősége, hogy 3-5 taggal képviseltesék magukat a mindenhol nagyszerűen bevált kis „missión.”

Akik a Manrézában már voltak, nem tudnak eléggé szépét és jót mondani az ott eltöltött három nap sok lelki örömeiről és hasznáról.

Az egyházközség most nem 10-15, hanem legalább 100 férfinak akar alkalmat adni, hogy minden költség nélküli részesülhessenek a zárt-lelkigyakorlat gazdag lelki hasznában.

Jelentkezések minden délelőtt a plebánia-hivatalban is történhetnek.

KÖZSÉGI KÉPVISELŐTESTÜLETI VÁLASZTÁS

A közigazgatási törvény szerint a képviselőtestület választott tagjainak felét minden három évben újra választják. Dr. Sorbán Jenő, a gyomai járás főszolgabírája november 23-ra lüzte ki az endrői képviselőtestületi választást.

Endrőd most 10 rendes és 5 póttagolt választ a képviselőtestületbe. Megbízatusuk lejár 1936. év végén az alábbi képviselőtestületi tagoknak: I. kerületben: Hunya Máté, Varju Mátyás és Balázs István, II. kerületben: Kalmár Vince és Hanyecz Pál, (Hanyecz Mihály az elköltözött Polányi István helyére került rendes tagnak,) a III. kerületben Uhrin Á. József, Pap György, (Varju Sándor bekerült Szabó Bálint helyére,) IV. kerületben Véha Máté és vitéz Harmati (Hornok) István, tovább Fülöp János, V. kerületben Lesniczky József, D. Timár Mihály (Pintér Bálint bekerült az eltávozott Rácz Lajos helyére.)

A korteskedések és jelölések megindulása előtt Harsányi László főjegyző felszólította a pártok vezetőit, hogy ne folytassanak politikai mérközést a választáson. Engedjék, hogy a különböző körzetek maguk jelöljék ki a szerintük legalkalmasabb egyéneket. A Nemzeti Egység pártja eltekintett a jelölésektől, s kimondotta, hogy mint politikai párt nem állít külön jelölteket. A Kasnya-párt és a demokraták azonban nem fogadták el a főjegyző helyes és a község általános érdekét szolgáló indítványát, hanem politikai alapon szervezik tagjaikat és állítják be a választásokba. Jól ismerve az endrői népjózan gondolkodását, hisszük, hogy megbontó és egyenetlenséget szító munkájuk nem jár sikerrel.

A politikát intézzék fenn az Országházban. Egyszer már jöjjön el az az idő, amikor Endrődön a község háza nem politikai erőcsoportok mérköznek, hanem a község fejlesztése, a nép boldogulása érdekében az odavaló és rátermelt emberek vigyék és vezessék a község ügyeit.

Kik a jelöltek?

Az I. kerületben az Ipartestület Dinya Vilmost, a Földművelő Egylet Gyuricza Imrét, az Egységes Munkásotthon Hornok Istvánt jelölte.

A II. kerületben: a kisgazdák Mészáros Jánost, az Öregkerti Kat. Olvasókör Salamon Lajost, a Szent Imre-kör Gíricz Mihályt jelölte.

A III. kerületben a peresi Olvasókör: Fülöp Miklóst, a polyákhalmiak Kiszely Vendelt vagy Bula Vincét, a decspaskumiak Kulik Imrét jelölik. Az Ugari Kat. Körből Timár Miklós, a decspaskumi Kat. Körből Varju Sándor már tagja a képviselőtestületnek.

A IV. kerületben a Hangya-

Szövetkezet — a Dalárda és a kisgazdák Hunya Incét, Fülöp Jánost és Véha Antalt jelölték.

Az V. kerületben a Csejti Olvasókör Lesniczky Istvánt, a Varjasi Népház Varju Eleket, a Varjasi Olvasókör Czikkely Istvánt jelölte. A kocsorhegyiek és a kiserét Varga Imre volt esküdtet enlegetik.

Fontos, hogy akik tehetik, ne maradjanak el, hanem a község jövője és jól felfogott érdekében vegyenek részt a szavazásban. Harsányi főjegyző mellé adjunk kitűnő és minden tekintetben alkalmas munkatársakat, hogy falunk fejlődése, anyagi és erkölcsi fejlődése biztosítva legyen!

Hirek a spanyol-harctérről

Hetek óta jönnek a hírek, hogy Spanyolország fővárosát a nemzeti csapatok „pár nap alatt” elfoglalják. A vöröscsapatok azonban nagy hadiszere és katonai erősítést kapnak a szovjettől, ezért tudták ismételtén visszaszorítani az előnyomuló nemzeti csapatokat.

Vasárnap reggel is erős tüzérségi előkészítés után rohamra indultak a kommunisták csapatai. Mögöttük szovjetorosz tisztek és orosz katonaság vonult fel, amely gépfegyverrel kergette maga előtt támadásra a „népfront” osztagait. Aki megtántorodott, vagy visszafordult, azt hátulról érte az oroszok halálos golyója.

Még ez az embertelen, kétségbeesett eszköz sem használt. Franco nemzeti vezér repülőgépei és nehéz tüzérége elnémitotta a vörös ütegeket, s az ellentámadásra vezényelt marokkói csapatok és idegen legionisták megtörték a vörösök ellenállását. A halottak és sebesültek száma igen nagy, s a nemzetiek nagyon sok hadianyagot zsákmányoltak. A madridi híres vadaskert és egyetemi városrész a nemzetiek kezében van. A főváros utcáin elkecseregett kézitusában öldöklök egymást a spanyol nép fiai.

Az oroszszovjet újabb „szerepetadómanyt” szállító hajóin hadianyagot és a hadviseléshez szükséges mérgezőgáz előállítására való gyárfelszerelést visz Barcelonába. A kegyetlen öldöklés és mérszárlás tehát folyik tovább.

A spanyol nép három év előtt került a marxizmus kezébe, s ez éppen elég idő volt arra, hogy a felfordulás, terror, vad kegyetlenség pusztulásba vigye az országot. A vörös uralom valamennyi minisztere, a „népfront” valamennyi vezetője szabadkőműves. Azok a gaztettek és borzalmas szörnyűségek, amelyeket kérelhetetlen vadsággal vittek véghez, az orosz és mexikói borzalmak mintájára esztendőik óta tervszerűen előkészített, valóságos pokoli elgondolás eredményei.

A munkások tekintélyes tömege erőszak és kényszer alatt harcol a vörös miliciában. Még azoknak is kezd felnyitni a szemük, akik az első időben felültek a népámtás mindent ígérő hazugságainak. Most kezdik belátni, hogy nagyon tévedtek, mert a „népfront” csak annyit jelent, hogy a népet

a frontra kényszerítik, a vezető fenevadak pedig biztosabb helyre vonulnak természetesen az ország kincstárával együtt

A vörös fenevadak borzalmas szörnyűségeit legjobban megvilágítják az anarchisták főtákarának egyik rádiószózata: „Minden lelkiismerelfordulást mellőzni kell, ami a művészeti, történelmi és erkölcsi értékekkel függ össze. Gyilkoljátok meg apátokat, anyákat, gyermekeiteket, abból a vérből, amit kioltunk, születik a szabadság és a forradalom dicsősége.”

Persze a szabadság a szabad rablást, a forradalom dicsősége az ő uralmuk és hóhérmunkájuk állandósítását jelentené.

A szociáldemokrata-kommunista vörös rendszer népméltó és boldogító aranykorában hozzuk tanulságul e néhány szép virág-szálat:

Arahában a bevonuló nemzeti csapatok nemcsak a templomokat és egész utcákat házat találtak felgyújtva és lerombolva, hanem 33 elszenesedett holttest is tanuja volt a vörösök vandalizmusának. Aznacollar nevű faluban 20, Baenában 91 embert végeztek ki kegyetlen kínzással. Cazallában 60 papot és szerzetest irtottak ki, Constantineban 250 embert élve egy nagy kutba dobtak, majd dinamittal felrobbantottak. Az andaluziai frontszakasz helyiségeiben nyílt utcán verték agyon a férfiakat, asszonyokat, gyermekeket. Llorca del Rioban 187 embert élve égettek el. Az asszonyokat lovakhoz kötötték és úgy hurcolták halálra, a fiatalabbakat és leányokat a nyílt utcán meggyalázták.

A vörös milícia (katonaság) 14 éves leányokat fegyverzett fel, akikkel San Sebastiánban ösz férfiakat lövettek le és baltával verették agyon. Az apácákat ruhátlanul kergették ki az utcára. A fiatalabbakat megbecstelenítették a nyilvánosság előtt, az idősebbeket kigunyolták, benzinnel leöntötték és felgyújtották. Papokat szuronyal a kapukhoz szegezték, s az állatias tömeg gyálázkodó szavakkal és vihoggással gyönyörködött halálkínjaikban. A vörös hóhérok apácáknak, asszonyoknak levágták a mellét, kitépték a szívet, azoknak, akik nem akarták az Istent káromolni, darabokban vágták le a nyelvét.

Andaházi Kasnya Béla országgyűlési képviselő elővezetését rendeletei a törvényszék

A szegedi törvényszék szerdán igen érdekes határozatot hozott Andaházi Kasnya Béla országgyűlési képviselő ügyében. A kisgazdák képviselőjének ügye kapcsolatban van azokkal a választási válókkal, amelyek még 1932-ben keletkeztek az akkori választások során. Andaházi ugyanis Ulain Ferenc utján annakidején feljelentést tett Szeder Ferenc János és Bonczos Miklós szentesi ügyvédek ellen. Feljelentésében elöadta, hogy 25 ezer pengős válót íratlak vele alá azzal, hogy ellenkező esetben ajánlásait nem fogják tudni a mindszeinti kerületben megszerezni. A feljelentés ügyében a nyomozás tisztázta Szedert és Bonczot. Ezek után Kasnya és Ulain ellen hamis vádbünteltet, címén indították meg az eljárást.

Ulain Ferenc ellen időközben közkegyelem miatt megszüntették az eljárást. Andaházi Kasnya Béla ellen azonban folytatták. A törvényszék több ízben főtárgyalást tűzött ki az ügyben, Andaházi azonban igazolta távolmaradásait. Szerdán Kasnya ismét nem jelent meg a tárgyaláson, maga helyett táviratot küldött, amelyben ez állt: A szerdai főtárgyaláson mentelmi jogom sérelme nélkül nem jelenhetek meg.

A tárgyalás megnyitása után Vaday elnök ismertette, hogy a képviselőház Andaházi mentelmi jogát még évekkkel ezelőtt felfüggesztette, arról a képviselőt értesítette, így tehát mentelmi jogának megsértéséről nem lehet szó. Illyés Tivadar ügyész indítványozta, hogy a törvényszék a következő tárgyalásra vezettesse elő a képviselőt.

A törvényszék rövid tanácskozás után az indítványnak helyet adott s közölte, hogy a legközelebbi főtárgyalásra Andaházi Kasnyát a törvényszék megkeresése alapján budapesti detektívek fogják Szegedre elővezetni.

Csodálkozhatunk-e, ha a nemzeti csapatok katonái halálmegevető lendülettel támadják a vörös csapatokat. Szüleiket, testvéreiket, gyermekeiket, asszonyaikat mérszárolták le sokuknak, érthető tehát, hogy elkecsereedésükben nem kegyelmeznek azoknak, akikről kiderül, hogy a szörnyű vérengzésekben közreműködtek.

Boldogtalan ország, szerencsétlen nép. Vágóhidra vitte az istentelen, vallástalan, erkölcstelen irányzat, amelynek dőre ésszel behódolt, s amelytől itt a földön mennyországot várt, de amelytől a poklok gyötrelmeit kapta. — Tanulhatunk!

HIREK A NAGYVILÁGBÓL

Eljegyzés. Vitéz dr. Ricsóy-Uhlarik Béla vármegyénk illusztris főispánja eljegyezte Inkey Gabriellát, Inkey Zsigmond nagybirtokos és Almássy Marietta grófnő leányát. Endrőd halás népe Isten boldogító áldásáért imádkozik. —

Kitüntetés. Hortly Miklós Magyarország Kormányzója a Magyar Érdemkereszt közepkeresztjével tüntette ki a Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium nevelésügyi szakosztályainak kiváló vezetőjét: vitéz dr. Tarczay-Felicides Román miniszteri tanácsost. Tisztelettel gratulálunk.

Főispánunk a szikesterületek javításáért. — Dr. Ricsóy-Uhlarik Béla főispán összeírta a gyomai, szeghalmi és szarvasi járásban mindazon gazdákat, akik szikesterületeik javítására 10 éves, kamatmentes állami kölcsönt kívánnak igénybevenni. Minél értesülünk, a szükséges összeg már főispánunk rendelkezésére áll, s a régóta kért talajjavítás az őszi munkálatok befejezése után azonnal megindul. —

Nyugalombavonul a szarvasi főszolgabíró. Minél értesülünk, dr. Schauer Gábor a szarvasi járás főszolgabírója a közeljövőben nyugalomba vonul. — Utódáni községünk kiváló fiát: dr. Ugrin László vármegyei tb. főjegyzőt öhajlja megválasztani a Törvényhatóság nagy többsége. —

Dr. Heinrich Dezső vármegyei tb. főjegyző dr. Bodoky Lajos vármegyei számvevő kíséretében november 6-án átvizsgálta az endrődi egyházközség jövő évi költségvetését és azt rendbenlátta. —

Doktorráavatás. Csókási Béla r.k. polgári iskolai tanár f. hó 7-én avatták államludományi doktorrá a szegedi egyetemen.

Házasság. Dr. Timár Sándor a Stefánia-egylet vezető főorvosa és Feindl Klára úrleány október 25-én tartották esküvőjüket a Budapesti-Érzsébetvárosi plehánia-templomban. — Szabó Elek r.k. tanító és Kovács Etelka úrleány f. hó 9-én kötötték házasságot az endrődi templomban. — Melegén gratulálunk. —

vitéz Borsfay Géza polgári iskolai tanár november hó 1-én a csornai áll. polgári fiúiskolához látovoll. Ideiglenes helyettesül a Főhatóság dr. Hunya Sándor okl. gimnáziumi tanárt nevezte ki. —

Iskolalátogatás. Lovas József ker. iskolatanfelügyelő f. hó 13 és 14-én meglátta a bellerületi elemi iskolákat, a tanonc- és ismétlőiskolákat. —

Halálozás. Gróf Bolza Géza nagybirtokos, volt főrendiházi tag életének 80. évében elhunyt. — Nov. 17-én temették Szarvason a község népének nagy részvétele mellett. — *Koffán Béla* szarvasi r. k. kántor-tanító életének 57. tanítói működésének 35. évében f. hó 11-én elhunyt. Hét gyermeke és özvegye gyászolja.

Békésvármegye kisgyűlése nov. 10-én tartott gyűlésén jóváhagyta Endrőd község azon kérelmét, hogy hétfői napokon második helipfacol tarthasson. A hétfői napokon csak kirakodó és baromfi vásár lesz, állatfelhajtás nem. —

DALOSÜNNEP.

Az Endrődi Iparos Dalkör fennállásának tíz éves jubileumára f. hó 8-án zászlószenteléssel egybekötött nagyszabású dalosünnepet rendezett.

A rendező endrődi dalkörön kívül résztvett az ünnepségen a Békéscsabai MÁV. Dal- és Zene Egylet, a Gyomai Dalárda, a Mezőtúr-Ujvárosi Református Énekkar, a Mezőtúri Iparos Daloskör, a Kondorostanyai Szent László Dalkör.

Délelőli 10 órakor ünnepélyes szentmisére vonultak a dalárdák ahol a színes látványt nyújtottak a zászló alatt felvonuló dalárdaegységek. Minden dalárda zászlója mellett 2—2 endrődi iparos leány haladt mint koszorusleány. Nagymise alatt szentelte meg Csernus Mihály apát, a dalárda diszelnöke az endrődiek zászlóját. — A zászlóanyai tisztséget Alapy Andorné látta el.

11 órakor a Hősök emlékművénél lélekemelő ünnepséggel rendeztek az oda vonult dalárdák.

Délután fél 3 órakor népes diszközgyűlés keretében verték be a száziószegeket. Alapy Andorné zászlóavaló és Főföldy Béla káplán nívós ünnepi beszéde nagy hatást váltott ki az ünneplő közönségből.

Délután 4 órakor a Népház mozitermében diszhangverseny volt, amelyen az összes dalárda szerepelt. Minden dalárda tudásának javát adta, különösen kiemelkedő teljesítményt nyújtott a Békéscsabai MÁV Dal és Zene Egylet. A hangversenyen szép sikerrel szerepelt az Endrődi Iparos Dalkör vegyeskara is. —

Este 8 órakor 300 terítékes közös vacsora fejezte be a ritka szép ünnepséget mely élénk bizonyossága volt az endrődi iparosársadalom kultúra-szeretetének és áldozatkészségének.

Milyen vallásuk a képviselők? A Nemzeti Ujság keddi számában névszerint felsorolja az országgyűlési képviselők vallási hovatartozandóságát. — E statisztika szerint jelenleg a magyar parlamentben 150 katolikus, 59 református, 23 evangélikus, 1 unitárius, 1 görögkeleti, 5 izraelita és két felekezeten kívüli (Buchinger Manó és Propper Sándor). — 44 katolikus többségű kerületben van protestáns képviselő, így a gyomai kerületben is, ahol az 56 százalékos katolikus többség mellett a református Andaházy-Kasnya Bélát választották meg. — E statisztikát Sztranyavszky Sándor legutóbbi támadásában felhozott katolikus erőszak és előretörés illusztrálására említi fel a Nemzeti Ujság. — A lakosság országos számarányának megfelelően 15-el több katolikus és 17-vel kevesebb protestáns képviselőnek kellene lennie. Pannaszra tehát nincs okuk és joguk!

Havi-Istentiszteleti sorrend.

November 22-én az öregkerli kápolna és a csejti iskolában, december 13-án az öregkerli kápolna iskolában és a tanítóföldi iskolában, december 20-án a varjasi és a polyákalmi iskolákban mutatunk be szentmisét. —

November 22-én, délután fél 4 órakor az Olláregyesület, december 3-án d. u. fél 5 órakor a Leányegyesület és Leányklub, december 5-én fél 5 órakor a Férfi-Liga tartja havi ajátosságát. —

A Jézus Szive Szövetség csoportvezetői november 29-én délelőli 9 órakor jönnek össze havi értekezletre a polgári iskolában, ahol P. Lovass Jézus-társasági Anya is meglátogatja őket. —

Adventben az első hajnali szentmisét november 30-án mondjuk. —

Egyházközségi hír.

Az endrődi egyházközségi képviselőtestület — a szabályzatok értelmében a folyó év végén újalakul. — Az Egyházmegye Főpásztorja december 7-re tüzte ki az egyházközségi képviselőtestületi választást. — Ez alkalommal 30 rendes és 10 pótlagot választanak a hívek. — Az egyházközségi tanács elkészítette a hivatalos listát, mely vasárnapról azaz november 22-től kezdve 15 napig a templomi fekete-táblán lesz kifüggesztve. — Joguk van a híveknek a szabályzatokban előírt időben más listát is benyújtani az egyházközség elnökségénél. — A lényeg az, hogy becsületes, istenfélő, jó katolikus magyar embereket válasszunk. — A közelebbi hirdetések a templomi szószéken történnek,

Szervezett védelmet a magyar földmunkásnak! Ásók és talicskák hősei, a magyar kubikusok, a Nemzeti Munkaközponiban tartott kongresszuson fellárik a föld munkásainak bajait. Emlékiralban fordultak a földművelésügyi és iparügyi miniszterhez, akitől bérmegállapító hatóságok kiküldését, 48 órás munkahéti megállapítását, közmunkák szervezését, a munkaközvetítés államosítását; a vállalkozók láncrendszerének megszüntetését kérik. Nincs olyan munka, amelyet ne illelne megbecsülés. A magyar föld munkásai nem az iga ellen zúgolódnak, csak kimételel és védelmet keresnek.

Dr. Márk István orvost, kit a törvénytörés magzatelhajtás és emberölés bűntette címén két és fél évi börtönre ítél a Kir. Tábja fellebbezése eldőléig 12.000 P. óvadék ellenében szabadlábra helyezték. —

Napszámos lakóházak részére adott újabb kedvezmény. A m. kir. Pénzügyminiszter újabb ismét rendeletet adott ki, melyben állandó adómentességgel biztosított az olyan napszámosok tulajdonát képező lakóházakra is, amelyek két, egyenként egy szobából és mellékhelyiségből álló lakást foglalnak magukban. A rendelet azonban határozottan kiemeli azt, hogy az egy szobából s egy mellékhelyiségből álló lakóházzal egyenlő elbírálás alá esik a többek közös tulajdonában lévő lakóház is abban az esetben, ha 1. az épület legfeljebb két, egyenként egy szobából és mellékhelyiségből álló lakást foglal magában, 2. a tulajdonrész a telekkönyvben fel van jegyezve, 3. a résztulajdonosok mindegyike a rendeletben előírt összes egyéb feltételeknek megfelel. Ezek alatt értendők, hogy földműves munkás vagy napszámos legyen és más ingatlannal nem rendelkezik.

A juttatott földek 1936. évi törlesztő részleteinek mérséklése. A m. kir. Minisztérium a földbirtokrendezés során földhözjuttatottak részére nyújtott kedvezmény ügyében 5200—1936. M. E. szám alatt, folyó hó 3-án kelt rendeletével akként intézkedett, hogy azok a földhözjuttatottak, akik a használati díj fizetésének kedvezményét (a 3200/1932. M. E. sz. rendelet 1. §. és 11.070/1934. M. E. számú rendelet 1. és 2. §.) nem veszik igénybe, hanem törlesztési részletet fizetnek a mezőgazdasági föld és a juttatott építmények, más alkotórészek, vagy tartozékok megváltási ára után fizetendő évi törlesztőrészlet egyharmadrészenek a fizetése alul mentesülhetnek.

Hirdetmény

Közhirre teszi az előjáróság, hogy a M.Kir. Belügyminiszter Ur 172000/1936 sz. rendeletével f. évi november hó 1-ével a koldulást és kéregetést az ország egész területén megszüntette és betiltotta. Könyvirodománygyűjtési engedélyek a jövőben csak a legkivételesebb esetekben és főként közéletokra fognak csak kiadani.

Ebből kifolyólag felhívja a lakosság figyelmét a következőkre:

1. November 1-től a koldusokat el kell utasítani azzal, hogy segítyt csak is a község háza 1. számú szobájában kérhetnek. Az ismételt megjelenő, konok kéregetőket ugyanoda jelenteni kell.

2. Ha valaki engedélyt mutat fel, azt csak akkor érvényes, ha a főszolgabíró és községi főjegyző által láttaozva van.

3. A szegények gondozását, ellátását, segítségét november 1-től a községi szegényügyi bizottság teljesíti. Ennek a feladatnak csak úgy tud megfelelni a bizottság, ha a társadalom adományai-val támogatja. Ez a támogatás sikeres akkor lesz, ha minden adakozó az egyébként koldusoknak és szegényeknek szánt adományait a jövőben kizárólag a bizottsághoz juttatja. Tehát a koldusok kérésének megtagadása és az az adományoknak bizottsághoz való juttatása fogja eredményezni a kolduskérdés megnyugtató rendezését, mert az adományok csak a tényleg rászorulóknak fognak jutni a bizottság útján s mert csak így szűnik meg a koldulással és a gyakori gyűjtésekkel járó zaklatás.

4. A szegényügyi bizottság összeírja az összes segélyreszorulókat, de egyben nyilvántartja az összes adakozásra képes egyéneket és könyvelni pontosan az adományokat úgy, hogy minden pillanatban nyitva áll az adózók és a nem adakozók névsora.

5. A bizottság f. hó 28-án tartott közgyűlésében megállapította az adakozás lehető legkisebb és megkívánható mértékét, melyet minden egyes adakozónál előír éa meg is kíván.

Az adakozás legkisebb mértéke a következő:

Fix fizetéses alkalmazottak: havi törzsfizetésüknek 50—100 pengőig 0.5 százalékkal, 100 pengőn felüli fizetésük havi 1 százalékkal, nyugdíjasok törzs nyugdíjuk 0.5 százalékkal merítik ki kötelezettségüket a szegényügyi segélyezés terén.

Iparosok és kereskedők az ált. kereti adó alap 1 százalékkal, szövetkezetek, bankok és egyéb társaságok a társulati adóalap 2 százalékkal járhatnak a szegényügyi kiadásokhoz legkisebb mérvben. 300 pengő adóalap határáig mentesség igényelhető.

Földbirtok tulajdonosai, vagy haszonélvezői 10 holdig mentesek, de önként vállalhatnak hozzájárulást, 10—50 kat. holdig kat. holdanként 1 kg., 50—100 kat. holdig 2 kg. s azon felül 3 kg. búzával, vagy annak értékével tartoznak hozzájárulni.

Mindenféle adomány a község hához (1 számú iroda) szállítandó.

A bizottság november hóban minden adakozóval közli a tőle megkívánt adományt s a gyűjtés csak ezután fog megindulni. Mindenki saját érdekében cselekszik, ha a gyűjtést be nem várva, önként lerója adományát.

A szegény és inséges ügyekben ezentul az 1. számú szobában kell jelentkezni.

Endrőd, 1936. október hó 31.

Előjáróság.

T e r e f e r e

Gyomavégi: Pálinkás jóreggelt kívánok atyafiak.

Mirhói: Ugy látszik neked volt, azért olyan derűs az abszurdod.

Gyomavégi: Ejnye be a bögyömbé írt kend. Hát úgy is van. A Pista sógor afölötti örömeiben, hogy végre sikerült lecsalnia a Kasnyát programmozni, néhányunkat meghívott egy kis új tőrköly kóstolóra.

Varjasi: Hát aztán meg van elégedve a dikciókkal a sógor?

Gyomavégi: De még mennyire. Különösen az tetszett neki, hogy Kasnya, de még a pártijából se senki nem vállalta a miniszterséget.

Csejti: Hát iszen, én is elvállalnám az intézői állást a Tüköry nagyságos urnál, csak hogy egy a baj.

Mirhói: No és mi az?

Csejti: Hát az, hogy nem fogad fel. Máskülönbén menne, mint a karikacsapás. Hát ilyenformán áll az eset a Kasnyáékka is. A közmondás szerint savanyu a szőlő!

Ugari: Én sajnálom a lovakat befogni, pedig nagyon kíváncsi lettem volna, hogy mit mond. Az újságok azt írták, hogy a kispazda vezér Eckhardi Tfbor kijelentette, hogy minden szavát aláírja Darányinak, annyira jónak és helyesnek tartja a programját. Már pedig Darányi avval köszöntött be, hogy ő meg Gömbös Gyula programját kívánja megvalósítani. Furcsa eset. Hát ha Darányi és Gömbös elve ugyanaz, akkor miért szidták a Gömböst és miért dicsérik a Darányit.

Zugi: Ugy van az szép öcsém, mint a szalonmaevés. Ha kést adnak, nem izlik, a bicskával már inkább. Az egyszerű ember is, amikor felszólító módban olvasta a diákfia sürgönyét, hogy „Apám pénzt kérek!“, szörnyű haragra lobbant a gyerek követelése miatt. Anikor pedig az asszony szép kérő hangon olvasta, hogy „Apám, pénzt kérek!“ mindjárt ellágyult a magyar, hogy a fia szép illedelmes hangon kéri. Ez a mi bajunk. A lényeg nem fontos, hanem a mód és a hang.

Peresi: Én már csak azt szeretném tudni, hogy voltaképpen mi is az a beszámoló.

Község házi ember: De elmaradtól vagy öcsém. Hát elmondják a képviselő urak, hogy mit beszéltek, mit cselekedtek oda fenn az Országházban, aztán meg elmondják, hogy mit tettek a kerület, a községek érdekében, meg hogy miként segítették a népet. Ez a munkakörük, hát erről kell elszámolni.

Peresi: Hát aztán, hogy vallott a Kasnya?

Község házi: Hát biz az ezekről a dolgokról nem sokat beszélt. Mindig csak azt hajtogatta, hogy a Gömbös kormány így, a kormány úgy, majd csak

akkor lesz jó világ, ha ők ülnek a bársonyszékbe és átveszik a vezényszót.

Ugari: Az újságokból talán három, vagy négy beszédjét olvastam. Egyszer valami zavaros ügyben interpellált, kétszer a művészek érdekében szólt fel, hogy a kormány az adóhól őket is támogassa, egyszer meg valami nagyságát védett, akil kiutasítottak. Hát azt nem védte magát, hogy sohse hallottuk a szavát sem a kispazdák, sem a munkások érdekében? Ha már a falusi népet képviseli, akkor ne csak a városi művészbarátait dicségesse, hanem azokra is gondoljon és azok kívánságait is követelje, akik beküldték a parlamentbe!

Község házi ember: Erről hallgatóit, mint a csuka. Talán azt gondolta, hogy eleget beszélt érdekükben a Tibor, minek handabandázzon ő. Városi ember ő.

Mirhói: Én jelen voltam a gyűlésen és azt hallottam, hogy ami jól a kormány csinál a gazdák és a munkások érdekében, azt mind ők harcolták ki.

Zugi: Hát az igaz édes-öcsém, hogy amikor a bögyöl megcsipji a loval, az ettől jobban fut. De azért a bögyölyt senki sem tartja jó kocsisnak. Gömböst mindig támadták Kasnyáék, hogyan hiszed tehát el, hogy a védeltségről szóló törvényt a gabona áremelését, amely a kispazdákat védi, a sok közmunkát a munkásoknak pont Kasnyáék kívánságára indították volna meg. Mészszíról jött ember sokat mondhat, de azért mi sem esünk a fejünk lágyára.

Peresi: Hát arról mit regélt, hogy másfél évig felénk se nézelli?

Ugari: Erre megfelelt. Azt mondta, hogy a maga ügyei úgy elfoglalták, aztán meg annyira üldözték, hogy még az ételét is majdnem védeni kellett, így aztán csak most jöhetett. De ezután sokszor lejön.

Mirhói: Ő is úgy van, mint az egyszerű özvegyasszony a libájával. Elment a bíróhoz és siránkozva panaszkolta, hogy az éjszaka ellopták mind a hat libáját. A bírót bosszantotta a nagy jajveszékeltés, azt nagy flegmával azt vetelte oda: Te is olyankor ludsz jönni lányom, amikor már megeseit a baj.

Hej, de nagyon vártuk a képviselő urat a múlt télen, amikor kétségbeesve vergődünk nap-nap után, mert sohse tudtuk, hogy lesz-e kenyér holnap? De jólesett volna, ha eljön, mert iszen a leállást még a múlt esztendő nyáron viszsavonták ellene és bátorított, vigasztalt volna, bennünket, vagy itt-ott eljárt volna az ügyeinkben.

Öregkerti: Persze, most könnyebb a sor. Jó termés volt, a nép lélekzetéhez jutott, most nem szorongatják annyi kéréssel, mint tavaly förléni volna. — De legalább pár száz pengőt küldött volna a szegényiskolások koszfájára, hogy megmutassa, hogy velünk érez. — Kár az ilyet elfeledni, mert mink jól az eszünkbe tartjuk, hogy a nagy nyomoruság idején kik jártak munkaalkalmak után, kik adtak ruhát didergő gyermekeinknek, kik gondoskodtak róluk, hogy ne éhezzenek. — A szóból már eleget hallottunk az életben, mint már csak azt nézzük, ki mit csinál, mit végez az érdekünkben. Mert csak erről lehet igazi beszámolót tartani.

Zugi: Mál iszen nem dicsekedhetik, hogy valami nagy lelkesedés lett volna a hallgatóságban. Kíváncsiságból meghallgattuk, azt végeztünk, mint mindenki az utjára. A választási kortések próbáltak volna egy kis éljenzést kiprovokálni de úgy voltak, mint az egyszerű főispán a rossz lovaival. Megbizta a kocsis, hogy lovail adja el, ha valaki nézné. Mikor aztán megkérdezte a kocsis, hogy nézte-e valaki a lovakat, — Pista kocsis nagy jámborsággal azt felelte, hogy igenis a Palay nagyságos úr agarai igón néztek. — Az éljenzésre se igen akad pasas. Nem volt miért lüszkedni.

Peresi: Hát én csak azt mondom, hogy most nincs helye veszekedésnek, ellenségeskedésnek sem a faluban, sem az ország házában. — Nagyon furcsa híreket pengenek az újságok, össze kell most fogni minden jó magyar embernek, legyen az paraszt, munkás vagy képviselő. Bizzuk a verekedést a vörösökre, meg a szomszédos „jóbarátainkra“, mink meg huzzuk össze magunkat és egyesül erővel készülünk a jobb időkre. — Isten velünk atyafiak, menjünk az Istenházába, kérjük a mennyei Atyát, adjon a vetésre alkalmas időt és jövőre is jó termést. — Ez lesz az igazi kispazda politika! (Ellávoznak).

VASUTI MENETREND

Gyomára érkező vonatok		Gyomáról induló vonatok	
Budapestről	2.21	Budapestre	0.05
Békéscsabáról	5.38	Békéscsabára	2.31
Budapestről	6.34	Déaványára	3.43
Déaványáról	6.55	Budapestre	5.45
Békéscsabáról gyors	10.06	Békéscsabára	6.35
Budapestről	10.27	Budapestre gyors	10.07
Déaványáról	11.47	Békéscsabára	10.35
Budapestről gyors	11.57	Békéscsabára gyors	11.58
Békéscsabáról gyors	14.20	Déaványára	12.45
Déaványáról	16.51	Budapestre	14.30
Békéscsabáról gyors	16.58	Budapestre gyors	16.59
Budapestről gyors	17.36	Békéscsabára gyors	17.37
Budapestről	20.39	Déaványára	17.41
Déaványáról	22.00	Békéscsabára	20.49
Békéscsabáról	23.56	Déaványára	20.50

Dr. Darányi Kálmán

az új kormány agrár-programjáról

Miniszterelnökünk — kormánynyilatkozatának azt a részét, melyben a *gazda és munkás közönséget* különösen érdeklő kérdésekkel foglalkozott, kivonatossan az alábbiakban közöljük:

„A közmunkák és beruházások folytatását úgy a gazdasági élet vérkeringésének frissesége, mint a munkanélküliek foglalkoztatása szempontjából szükségesnek tartjuk. Különösen azokra a munkálatokra helyezünk súlyt, amelyek a vidéki széles népretegeknek vannak hivatva keresetet biztosítani, mint a bekötő utak építése, a Körös hajózhatóvá tétele, az Alföld öntözése és fásítása.

A falusi kislakás építési, úgynevezett FAKSz-kölcsonók eddig huszéves törlesztési időtartamát harminc évre emeljük fel, ami a különösen támogatásra szoruló agrár kisegyzítenciák tízezeinek terhére lényegesen csökkenti.

Az adó- és illetérendszerben is érvényesíteni kívánjuk a szociális tartalmu népi politika szempontjait. Különösen az arányosságra, igazságosságra és az egyszerűsítésre helyezvén súlyt. A kiegyenlítő igazságosság szellemében utol akarjuk érni az adózók jövedelmét ott, ahol a bevallások a valóságtól kirívóan elmaradnak, enyhíteni igyekszünk viszont ott, ahol az adó mérve túlhaladja a teherbíró-képesség határát.

A családvédelmi szempontokból a többgyermekes családokat különleges elbánásban kívánjuk részesíteni. Olyan alap létesítésére gondolunk, amelyből önálló egyszintenciák alapítását támaszthatjuk alá.

Nemzetközi gazdasági vonatkozások között első helyen kell emlitenem kiviteli cikkeink, elsősorban mezőgazdasági termékeink számára kedvező piacok és értékesítési feltételek állandósítását.

A Kormány gazdaságpolitikájában erőteljesen kívánja képviselni az agrárgondolatot, amely felfogásom szerint Magyarországon többet jelent egy termelési ág érdekeinek gondozásánál, mert egész közgazdasági megerősödésünk alapfeltétele a magyar földdel összefüggő problémák helyes megoldása. Ezt az álláspontot képviselve, tovább fogjuk fejleszteni az utóbbi évek agrárpolitikáját, főleg abban az irányban, hogy a termelés előbbrevitele és a mezőgazdasági értékesítés jövedelmzőbbé tétele mellett a szociális szempontok is minél szélesebb körben érvényesülhessenek.

A birtokpolitikai célokra felajánlott birtokok megvásárlása és annak a telepítési törvényrely támogatni kívánt mezőgazdasági lakosság részére való juttatása iránt a szükséges intézkedéseket megtettem. A törvény által biztosított összegekből huszonötmillió pengőt a Kormány már az első öt év-

ben birtokpolitikai célokra kíván felhasználni.

A mezőgazdasági munkanélküliség csökkentése érdekében az erdősítés és vizgazdálkodás körén kívül a termelési politikában meg akarjuk ragadni a kínálkozó lehetőségeket. Tovább akarjuk fejleszteni a mezőgazdasági szakoktatás célját szolgáló intézményeinket.

A kiéleződő világválságban gazdaközönségünk elsősorban az agrártermékek minőségi színvonalának emelésével igyekezett fokozni versenyképességét. Ennek a törekvésnek halhatós támogatása a jövőben is fontos feladatunk. Fokozottabban fel fogjuk karolni azokat a termelési ágakat, amelyek a mezőgazdaság számára több munkaalkalmat eredményeznek.

A termelés biztosabbá és intenzívebbé tétele érdekében az öntözéses gazdálkodás minél szélesebbkörű elterjesztésére nagy gondot kívánok fordítani.

Ugyanez az álláspontom az Alföld fásításának kérdésében is.

A búzaértékesítés terén a termelők érdekeit meg fogjuk védeni a rendelkezésre álló eszközök keretein belül, még áldozatokkal is biztosítjuk a búzaár színvonalát. Ugyanez a törekvés vezetőállatértékesítésünkönél, nemkülönben más fontosabb terményeink kiviteli lehetőségeinek biztosításánál is.

Darányi a kormány iparpolitikájáról.

A kormány iparpolitikáját szintén áthatja a szociális gondolat. A munkaidőnek és legkisebb munkabéreknek a múlt évben megindult szabályozása hozzájárul a szociális helyzet javításához és a társadalmi elmentétek kiegyenlítéséhez. Ezért a kormány ezen az úton tovább fog haladni.

— Minden olyan törekvést támogatni kívánunk, amely a kisiparosság társadalmi helyzetének és képzettségének emelését, hitelviszonyainak javítását, valamint munkalehetőségeit előmozdítja. Ez megnyilvánul a már meghozott törvények fokozatos végrehajtásában, a mestervizsgáló bizottság felállításában, kisipari tanfolyamok kiterjesztésében, újabb szakkönyvtárak felállításában, végül a kisiparosságnak a közszállítási munkákban mentől nagyobb mértékben való részvételében.

FŐISPÁN — A KISGAZDÁKÉRT

Tavaszi búza és sörárpavetőmagot kérnek a gazdáink

Az elmúlt napokban a Népbázi Kisgazda-körben mintegy 15—20 kisgazda tartott összejövetelt vetőmag biztosítása ér-

dekeben. Képviselve voltak az értekezleten a körösöntuli Gazdakörök, a paskumi és fazekasi gazdák. Az idei kedvezőtlen időjárás miatt bevetésre nem alkalmas területek hasznosítása képezte a megbeszélés tárgyát. Többek hozzászólása után abban egyeztek meg a jelenlevők, hogy a Földművelésügyi Minisztériumtól tavaszi búza és sörárpa vetőmagot kérnek, mert a Tiszántul e részén e gabonafajták elégséges mennyiségben nem kaphatók. A vetőmag visszafizetését a termésből kérik engedélyezni. Küldöttséget menesztettek Csernus Mihály apátplebánoshoz, hogy a vármegye Főispánjának hathatós támogatását eszközölje ki a Miniszter Urhoz.

Dr. Ricsóy-Ublarik Béla főispán úr a napokban azt az üzenetet küldte — apátplebánosunk utján az endrődi kisgazdáknak, hogy amennyiben az esős időjárás miatt az őszi-veztést nem tudnák befejezni, a legnagyobb készséggel intervegniál a Földművelésügyi Minisztériumban, hogy a kisgazdák tavaszi búza és sörárpa vetőmagot kapjanak.

Gabona- és magárákról

A búzaárak az elmúlt héten az európai és amerikai tőzsdéken kissé csökkentek. Tiszavidéki búzát 17.60—18.20 között vásároltak. Chicagóban a decemberi búza 14.50 pengő körül. Winnipeg októberi jegyzés 14 P. Buenos Airesben októberi hivatalos árfolyam 11 P. Sörárpát belföldi gyárak emelkedő árak mellett keresik. — Jó áru Kőbánya paritás 20 pengő körül. — Elsősztályu zab Budapest paritás 16.5 P. — Tengeri Chicagóban szállított, átszámítva 12.50 P. — Csöves tengeri Budapest paritás 6.50 P. körül. — Bab szállár. — Viktóri borsó szállár, ab feladó állomás 16—18 P. — Express borsó 14.50—15.50 P. körül. — A lóhere és lucernamag ára szállár. — Nyers lóheréért ab feladóállomás 100—110 pengőt, lucernáért 114—124 pengőt lehet elérni.

Advent előtt

Ugye, Uram, hogy szereted Te S meggyógyítod a szenvedőket? Nyájas-szíved, kik tagadják is, Az ősz visszafizetlja őket. Fehér könnyek perognak halkán S ha szídták is s ha szíved tépték, — Régi, gyermek-hitet visznek ma, S kérik Tőled a békét!

Híres nyár volt s gazdag ez mostan. Csak egy délt a mezőn az élelt Nőta lett a régi parasztiól, Uram, mégis megszállunk Téged... Gyarlóság ez s emberi hőbort Ne bánless meg Krisztusom, érte. Ezen hullunk zokogni hozzát: Te vagy nekünk a béke!

Mesék hulltán — hű őszi esővel Fésüljük ki szánkából a rosszat, Ugye, Uram, hogy szép a bánat, Ami a bus megtérők hoznak? Jövének! ... a hajszás szenvedések Robot dühének vége-vége Imát hozunk, ölelj meg minket! — Olyan jó most a béke...

Jaj, bel szép a tisztító bánat, S elleledni mind, mind a multat, Elhantolni a vétkeinket. Most, mikor a virágok hullnak, Advent téze lángol a szívedben, S egy küll a szemekbe fénye, Karácsonyok várnak mögötte, Uram, jön már a béke...

Bartha András.

HIRDETÉSEK

Endrőd—Gyomai Takarékpénztár R. T. Endrőd

Fiókiintézet: Gyoma. Telefon: Endrőd 2 Folyósít rövidlejáratu mezőgazdasági kölcsönöket. Elfogad felmondás nélküli betéteket a legmagasabb kamat mellett.

Egy jókarban lévő ebédlő olcsó áron eladó. Endrőd, Király u. 11.

Endrődön a Kossuth u. 21. sz. alatti 327 öles telken levő, még 15 évig adómentes ujonnan épült modern beosztásu lakóház eladó. Értekezni lehet a háztulajdonosnál. Ugyanott lakás is kiadó.

Kedvező fizetési feltételek mellett eladó a Nagypéres dűlőben 8 kisholdföld, Décspáskomon 2000 négyszögöl, Dávid dűlőben 2340 négyszögöl szántó. Értekezni lehet Békéscsabán, a Békéscsabai Kereskedelmi Banknál.

Ottthonának Családjának Magának

Orát Ekszert

több évi felelősséggel GRUBER-órától Mezőtur-Endrőd

Az Endrőd-Gyomai Takarékpénztár Rt. mindenféle gabonanevelő magas piaci áron vásárol.

ÖSSZEL-TÉLEN különösen nélkülözhetetlen minden háztartásban és gazdaságban egy megbízható ÉBRESZTŐÓRA. A mező-turi TAUBER cég köz-tudomásuan csak jóminő-ségeket hoz forgalomba. Rendeljen levelezőlaponi Jótállással és mérsékelt áron szállít

TAUBER MEZŐTUR Gimnáziummal szemben

A Katolikus Népszövetség Temetkezési Segítőpénztára

utján mindenki könnyíthet az elhalalozás miatt jelentkező gondon, megnyugvást szerezhet magának és családjának Iratkozzék be tagul.

Tagfelvétel és a díjak befizetése az Endrőd—Gyomai Takarékpénztár Rt.-nél Endrődön.

Tag lehet minden 14—65 év közötti egyén.

Orvosi vizsgálat nincsen! Legkisebb havi díj 50 fillér.

„Az Egyházmegyei Hatóság 1238/1934. számú engedélyével.”

Szerkesztésért és kiadásért felelős: Walthier György

Nyomtatta a „Hungaria” könyvnyomda vállalat, Gyomán.

Felelős ügyvezető: Teket Sándor.